

4. Tarihi Eserlerin Güçlendirilmesi ve Geleceğe Güvenle Devredilmesi Sempozyumu

İstanbul Şubemizin Odamız adına yürütücülüğünü yaptığı "4.Tarihi Eserlerin Güçlendirilmesi ve Geleceğe Güvenle Devredilmesi Sempozyumu" 27-29 Kasım 2013 tarihleri arasında, İstanbul'da çok sayıda akademisyen, bilim insanı ve inşaat mühendisinin katılımıyla gerçekleştirildi.

Sempozyumda yedi çağrılı konuşmacı ve 33 bildiri sahibi sunum yaptı. Geçmişten devralınan tarihi mirasın gelecek kuşaklara nasıl eksiksiz aktarılacağına tüm boyutlarıyla değerlendirildiği Sempozyumda kültür varlıklarının onarım ve güçlendirilmesinde kullanılan uygun teknikler, örnek uygulamalar ve yapısal deprem güvenliği gibi konular tartışıldı. Bu alanda çalışma yürüten bilim insanları ile uygulamacıların buluşturulduğu Sempozyumda bir deprem coğrafyası olan ve aynı zamanda zengin bir tarihi mirasa sahip olan ülkemizin tarihi yapılarının deprem riskine karşı nasıl korunması gerektiğinin yol ve yöntemleri de tartışıldı.

İTÜ Süleyman Demirel Kültür Merkezi'nde yapılan Sempozyuma İMO Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Nevzat Ersan, İMO Yönetim Kurulu Üyesi Cihat Mazmanoğlu, İMO İstanbul Şube Yönetim Kurulu Üyeleri ile bazı Şubelerin Yönetim Kurulu Başkanları ve Yönetim Kurulu Üyeleri, İMO Genel Sekreteri

Ayşegül Bildirici Suna, Sempozyum Düzenleme Kurulu, Bilim ve Danışma Kurulu Üyeleri ile çok sayıda üye katıldı.

Sempozyum açılış konuşmalarıyla başladı. Açılıştan Nevzat Ersan, İMO İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanı Cemal Gökçe, Sempozyum Düzenleme Kurulu Eş Başkanı Prof. Dr. Zeynep Ahunbay, Turizm ve Kültür Bakanlığı İstanbul Rölöve ve Anıtlar Genel Müdürü Salman Ünlügedik ve CHP İstanbul Milletvekili Prof. Dr. Haluk Eyidoğan söz aldı.

Nevzat Ersan, konuşmasına sempozyumun hazırlanmasında emeği geçen Düzenleme Kuruluna, Bilim ve Danışma Kurulu Üyelerine, İMO İstanbul Şube Yönetim Kurulu üyeleri ile çalışanlarına teşekkür ederek başladı. Sempozyumun kadim çağlardan günümüze günümüzden geleceğe uzanacak tarihsel aktarımı sağlam temeller üzerine oturtma amacı taşıdığını belirten Ersan, İMO'nun düzenli olarak mesleki alt disiplinlerle ilgili teknik ve bilimsel etkinlikler gerçekleştirdiğini ve amacının ise kamu otoritelerinin konuya dikkatlerini çekmek olduğunu kaydetti.

Konuşmasında mühendislik mesleğinin tarihteki misyonuna değinen Ersan, inşaat mühendisliğinin en az insanlık tarihi kadar eski bir meslek olduğunu, medeniyetleri yarattığını ve görünür kıldığını ifade etti. Ersan, sosyal, kültürel ve ekonomik özelliklerin medeniyetlerin soyut yanına vurgu yaptığını, yapıların ise medeniyetlerin somut yanına işaret ettiğini belirtti.

Tarihi eserlerin korunması ve geleceğe devredilmesi noktasında depremlerin büyük risk oluşturduğunu vurgulayan Ersan, depremlerin inşaat mühendislerinin tarihsel gelişime verdiği katkıyı yok eden bir tehlike olduğunu kaydetti. Depremlerin sadece insana değil, ekonomiye, sosyal hayata ve tarihsel birikime büyük zararlar verdiğini belirten Nevzat Ersan, "Bugün burada tarihsel birikimi yansıtan yapılara verilen zararları ortadan kaldırmak, kendini korumuş yapıların dayanıklılığını artırmak, yakın tarihte inşa edilmiş anıtsal yapıları tasarımına uygun olarak geleceğe aktarmak üzerine tartışacağız. Sempozyumda ele alınacak her bir yapı, tarih bilincinin tetikleyicisi olacak, tarihi yapılarla ilgili hassasiyet oluşmasına sebebiyet verecek, tarihe ve tarihsel gelişimi yansıtan yapılara sahip çıkma kültürünün oluşmasına fayda sağlayacaktır" diye konuştu.

Ersan: dini yapılar da dahil hemen her şey AVM'ler için feda ediliyor

Konuşmasında İstanbul'un tarihi ve kültürel mirasına gereken önemin verilmemesini de eleştiren

Ersan, "İstanbul, Türkiye'nin kendisi, Anadolu'nun resmidir. Bu resim ne kadar berrak, ne kadar koruma altında? 2007 yılından bu yana gerçekleştirdiğimiz sempozyumlarda önemli bir yer tutan İstanbul'un tarihsel mirasına ne kadar sahip çıkabildik? Bu soruların yanıtını arayacağız ancak biliyoruz ki bırakalım tarihi eserlere hak edildiği önemin verilmesini, korunmalarının sağlanmasını, gerek kamu idaresi nezdinde ve gerek toplumsal düzeyde kavramsal olarak bile kendisine gereği kadar yer açtığından söz edemiyoruz" dedi.

Sorunun çözümüne dair öneriler sunan Ersan, yapılması gerekenlerin acık ve net olduğunu söyledi. İlk adım olarak tarihi değerlerin envanterinin çıkarılması gerektiğini ifade eden Ersan, ikinci adımın ise koruma, güçlendirme ve restorasyon çalışmalarının başlatılması olduğunu belirtti.

Ersan, konuşmasında kültürel yapıların sermaye gruplarının kullanımına açılmasını da eleştirdi. Tarihi yapıtların, kente ait tüm değerlerin ulusal, uluslararası sermaye gruplarının kullanımına açıldığını, dini yapılar da dahil hemen her şeyin AVM'ler için feda edildiğini kaydeden Ersan, "Bu yapıların yapılabilmesi için bazen engel teşkil eden kültür miraslarımız rant uğruna yok edilmekte bu yapıları korumakla görevli koruma kurullarına torba yasalarla çeki düzen verilmektedir. Biz kültürel miraslarımıza böyle mi sahip çıkmalıyız?" diye sordu.

Gökçe: Kentsel planlama yerine projeler yarışırılıyor

İMO İstanbul Şube Başkanı Cemal Gökçe ise konuşmasına Türkiye'nin coğrafi konumuna, tarihsel geçmişine ve tarih boyunca ev sahipliği yaptığı zengin tarihi mirasa dikkat çekerek başladı.

Kültür varlıklarının deprem ve diğer çevresel etkilerden korunarak güvence altına alınmasının önemine değinen Gökçe, demokrasinin ve katılımcı yönetim anlayışının tam olarak oturmadığı ülkelerde kültür varlıklarının korunmasının zor olduğuna işaret etti.

Kentlerin bir bütün olarak ele alınması, planlanması, bu değerlerin korunarak geleceğe devredilmesinin önemine değinen Gökçe, kentlerde bulunan yapı stokunun önemli bir kısmının yenilenmesinin zorunlu olduğunu ifade ederek, kentsel yenileme konusunun bütünlüklü bir kentsel planlama şeklinde ele alınmayarak daha çok mekansal ölçekte ele alındığını, konunun mekansal düzlemde ele alınmasının ortak akıldan, estetikten, yaşanabilirlikten ve sürdürülebilir bir yaşamı hedeflemekten uzak kaldığının altını çizdi. Gökçe, "Açıkçası grup ve kişi çıkarını dikkate alan rant eksikli bir düzen, kentsel dönüşüm kavramı ile ne yazık ki eşdeğer bir hale geliyor. Bu kapsamda yapılan kentsel yenileme ve dönüşüm sürecinde, planlama anlayışı, depremden korunmanın ilkeleri, kentli hakları, mülkiyetle ilgili haklar ve insan haklarının unutulmaması da öncelikli konulardan olmalıdır. Oysa ülkemizde yapılan yeni konut inşaatları ve kentsel dönüşüm uygulamalarıyla konut alanları küçülüyor, planlar parçalanıyor, kültürel miraslar yok ediliyor, kentsel sıcaklıklar artıyor, eko sistem bozuluyor." dedi.

Depremin, 'yık-yap' anlayışıyla -bir müteahhit yaklaşımıyla- gündeme getirildiğine, sanayi kapitalizminden finansal kapitalizme yönelişle birlikte kentsel mekana bakış açısında da bir farklılaşma olduğunu, artık kentlerin yatay gelişme yerine dikey büyüme dönemine girdiğini belirten Gökçe, hukuk sisteminin de buna adapte edildiğini savundu. Önce inşaatların, sonra inşaat projelerinin ve en sonda fizibilite çalışmalarının yapıldığını da hatırlatarak, "Kentsel planlama yerine projeler yarışırılıyor" dedi.

Gökçe, Sempozyumda kültür varlıklarının onarım ve güçlendirilmesinde kullanılan uygun tekniklerle birlikte, örnek uygulamalar ve yapısal deprem güvenliği gibi konuların tartışılacak olmasının önemine işaret ederek, inşaat mühendisleri ve mimarlarla birlikte diğer meslek insanlarının, bürokrasinin ve yönetim kademelerinde bulunan diğer ilgililerin bilinçlenmelerine yardımcı olması açısından önemli olacağına dikkat çekti.

Zeynep Ahunbay ise "Akademisyenlerin, uygulama yapan kuruluş ve meslek adamlarının İstanbul dışında, Afyon, Ankara, Antalya, Amasya, Bursa, Edirne, Erzurum, İzmir, İzmit, Kapadokya, Kemalîye, Niğde gibi birçok tarihi alanda, yerleşmede yürüttükleri bilimsel araştırma ve uygulamaların bir arada görülmesi ve değerlendirilmesi önemlidir. Yurtdışından Bosna Hersek'teki Sokollu Mehmet Paşa'nın yaptırdığı Drina Köprüsü'nün restorasyonu ile ilgili proje ve uygulaması, Türkiye'nin evrensel kültür mirasının korunması yönünde yurtdışına uzanan bir çaba olarak dikkat çekicidir." dedi.

Koruma konusunun disiplinlerarası yönüne vurgu yapan, inşaat mühendislerinin, tarihi yapıların özellikle strüktürel sorunlarının çözümünde önemli sorumluluklar üstlendiklerini kaydeden Ahun-

bay, "Ancak inşaat mühendisleri, uluslararası koruma kuramı ve ilkeleriyle ancak yüksek lisans eğitimleri döneminde tanışabiliyorlar. Bunun gibi sempozyumlar, bu anlamda bilgi paylaşımı açısından çok önemli" şeklinde konuştu.

Kültür ve Turizm Bakanı Ömer Çelik adına Sempozyuma katıldığını belirten Salman Ünlügedik, yaklaşık 38 bin tescilli yapının bulunduğunu belirtti. İstanbul'daki koruma çalışmalarının sadece Bakanlık tarafından çözülmesinin zorluklarına dikkat çeken Ünlügedik, Ayasofya, Topkapı Sarayı gibi taşınmaz kültür varlıklarına yönelik çeşitli çalışmaların devam etmekte olduğunu belirtti ve hala bu yapılar için bile bütüncül bir koruma projesi olmadığını sözlerine ekledi.

Haluk Eyidoğan ise hükümetin tarihi yapıları ve dokuları koruma konusunda bütüncül bir koruma master planının olmadığına dikkat çekti. İstanbul'un önemli simgelerinden Kapalıçarşı ile ilgili soru önergesi verdiğini aktaran Eyidoğan, Kapalıçarşı'nın statik, depreme dayanıklılık, mimari özellikleri açısından, çatısından tavanına, aşındırılan duvarlarına kadar çok kötü durumda olduğunu belirtti. İstanbul İl Genel Meclisi'nin, Yassıada'nın ismini "Demokrasi ve Özgürlük Adası" olarak değiştirilmesi kararına değinen Eyidoğan, Avrupa Kentsel Şartının ilkelerini hatırlatarak kentlerde her türlü sorunun çözümünde başarıya ulaşma şartının fertler ve STK ile diyalog halinde olmaya bağlı olduğunu söyledi.

Bildiriler dokuz oturumda sunuldu

Sempozyumun ilk oturumu Cemal Gökçe tarafından yönetildi. Bu oturumda Çağrılı Konuşmacı Zeynep Ahunbay, "Kültür Mirasımızın Korunmasında Disiplinlerarası Çalışmaların Önemi"ne yönelik bilgiler aktardı. Türkiye'de tarihi bir yapı veya eserin yerine yapılan kopyanın, başarı olarak görüldüğünü belirten ve tarihi yapıların ve eserlerin korunmasının anlamının eserin özünü korumak olduğuna ayrıca tarihi yapıların ve eserlerin kopyalarının birer maketten öteye geçemeyeceğini belirten Ahunbay, "Türkiye'de maalesef kopyalar yapıldığında buna başarı denilmekte" dedi. Çağdaş Koruma Kuramı ve Uluslararası Anıtlar ve Site Koruma Tüzükleri'ne ilişkin bilgi veren Ahunbay, Türkiye'deki çeşitli bölgelerden, "Tokat Gök Medrese, Mardin Kale Camii, Mimar Sinan'ın Uzunkeşer Köprüsü ile Büyükçekmece Kervansarayı" gibi birçok eser örneği vererek, örneklerdeki birçok tarihi yapıda olduğu gibi tarihi eser ve yapıların bakımlarının da ihmal edildiğinin altını çizdi. Ahunbay, "Örneğin Mimar Sinan'ın Uzunkeşer'i uzun süre bakımsız bırakıldı" dedi. Türkiye'de birçok ahşap ve özgün tarihi yapının bulunduğunu belirten Ahunbay, bu ahşap yapıların da restorasyonlar sırasında gereken özen verilmediği için dokularını ve özgünlüklerini yitirdiğine dikkat çekti.

Bu oturumda, Burcu Selcen Coşkun-Demet Binan tarafından hazırlanan "Erken Cumhuriyet Döneminde Anıtsal Yapıların Güçlendirilmesi Yaklaşımları" başlıklı bildiri sunumundan sonra Bilal Bilgili-Gülsün Tanyeli tarafından hazırlanan "Kapadokya Kaya Oyma Kiliselerinde Gerçekleştirilen Restorasyon Çalışmalarının Değerlendirilmesi" başlıklı bildiri sunuldu.

İkinci oturum Hasan Boduroğlu tarafından yönetildi. Bu oturumda Çağrılı Konuşmacı Feridun Çılı tarafından "Tarihi Yapılarda Onarım ve Güçlendirme Yöntemleri, Detay Çözümler" başlıklı bildiri sunuldu. Ayrıca, Ahmet Alkan-Yalçın Özdemir-Yalçın Arısoy tarafından hazırlanan "Meriç, Tunca, Ergene ve Kollarında Tarihi Taşköprüler", Ömer Dabanlı-Feridun Çılı-Yegân Kâhya tarafından hazırlanan "Nur-u Osmaniye Camii'nin Temel İnşaatı", Damla Acar- Deniz Mazlum tarafından hazırlanan "1894 Depremi Ertesinde İnşa Edilen Ahşap Köşkerin Yapım Sistemleri-Yıldız Sarayı Efendiler Köşkeri Örneği", Özlem Köprülü Bağbanlı-Elif Acar Bilgin tarafından hazırlanan "Bursa, Görükle Köyü'nde Bulunan Sivil Mimarlık Örneği Yapıların Yapım Teknikleri Açısından İncelenmesi" başlıklı bildiriler sunuldu.

Üçüncü oturum Fevziye Aköz tarafından yönetildi. Bu oturumda Çağrılı Konuşmacı Kutay Özyayın, "Tarihi Eserlerde Zeminden Kaynaklanan Hasarlar ve Uygun Müdahale Önerileri" başlıklı bildirisiyle yer alırken Nural Yılgör tarafından hazırlanan "Ahşabın Yapısını İncelemede Spektroskopik Yöntemlerin (FTIR-ATR) Kullanılması" başlıklı bildirisini sundu.

Dördüncü oturum Nadide Seçkin tarafından yönetildi. Bu oturumda çağrılı konuşmacı olarak "Kültür Varlıklarının Korunmasında Malzeme Kullanımı Üzerine Değerlendirmeler" başlıklı bildirisiyle Yegan Kahya yer aldı. Bu oturumda Bekir Yılmaz Pekmezci-Fatih Güler-Egemen Arabacı-Burak Yorulmaz tarafından hazırlanan "İstanbul'da Mevcut Kargir Tarihi Binaların Kireç Harcı-Tuğla Sistemi Mekanik Özellikleri Üzerinde Genel Değerlendirme", Ömer Dabanlı-Ahmet Ersen tarafından hazır-

lanan "Bir 19. yy Anadolu Kilisesi'nin Malzeme Karakterizasyonu ve Konservasyon Önerileri: Niğde Ermeni Kilisesi", Erman Yiğit Tuncel-Işıl Polat Pekmezci-Bekir Yılmaz Pekmezci tarafından hazırlanan "PVA ve PP Lif İçeren Kireç Harçlarının Mekanik Özellikleri" başlıklı bildiriler yer aldı.

Beşinci oturum Uğur Ersoy tarafından yönetildi. Bu oturumda çağrılı konuşmacı Mustafa Erdik tarafından "Aya İrini Kilisesi Müzesi Deprem Güçlendirmesi" başlıklı bildiri sunuldu. Ayrıca, G. Çağrı Köseoğlu tarafından hazırlanan "Tarihi Camilerin Yapısal İncelenmesi: Mimar Sinan Camileri", Mehmet Selim Ökten-Cem Haydaroğlu-Burcu Balaban Ökten-Bahadır Bozdağ tarafından hazırlanan "Ahşap Minarelerin Taşıyıcı Sistemleri ve Zıbcı Camii Örneği", Ayşe Kopuz-Ömür Sepetçi tarafından hazırlanan "Edirne Kaleiçi'nde Yer Alan Büyük Sinagog Binası Kompleksinde Bulunan Yapıların Deprem Davranışları" başlıklı bildiriler yer aldı.

Altıncı oturum Alper İlki tarafından yönetildi. Bu oturumda çağrılı konuşmacı Tuğrul Tankut tarafından "Tarihi Yapıların Güçlendirilmesine Dair" başlıklı bildiri sunuldu. Bu oturumda Başak İpekoğlu-Funda Yaka Çetin-Kerem Şerifaki tarafından hazırlanan "İzmir, Aya Vukolos Kilisesi Yapısal Sorunları ve Restorasyon Uygulamaları", M. Bilal Bağbancı tarafından hazırlanan "Tarihi Gemlik Paşa Konağı Restorasyonu ve Güçlendirme Çalışmaları", Taner Hergüner-Nurdan Apaydın- Pınar Gök tarafından hazırlanan "Edirne İl Merkezinde Yer Alan Tunca Tarihi Köprüsünde Onarım ve Güçlendirme İşleri Kapsamında Yapılan Restorasyon Çalışmaları" başlıklı bildiriler yer aldı.

Yedinci oturum Cihat Mazmanoğlu tarafından yönetildi. Bu oturumda Cem Oğuz-Fikret Türker-N. Uğur Koçkal tarafından hazırlanan "Myra'daki Roma Dönemi Hamamında Kullanılan Tuğla ve Harçların Malzeme Özelliklerinin Belirlenmesi", Serhan Ulukaya-Nabi Yüzer-A. Binnaz Hazar Yoruç tarafından hazırlanan "Kireç Harçlarının Tanımlanmasında Uygulanan Deney Yöntemlerinin Bizans, Selçuklu ve Osmanlı Yapı Örneklerinde İrdelenmesi", Fevziye Aköz-Nadide Seçkin-Nabi Yüzer tarafından hazırlanan "Erzurum Hatuniye (Çifte Minareli) Medresesi ve Malzeme Özelliklerinin Araştırılması", Dilek Ekşi Akbulut-Ezgi Korkmaz -Burak Yolcu-Mehmet Berilgen tarafından hazırlanan "Geleneksel Kemaliye (Eğin) Evlerinin Çatı ve Duvar Kuruluşlarında Kullanılan Toprak Malzemenin Özellikleri" başlıklı bildiriler yer aldı.

Sekizinci oturum Özkan Şengül tarafından yönetildi. Bu oturumda çağrılı konuşmacı olarak "Bosna-Hersek'te Drina Nehri Üzerinde Bulunan Tarihi Sokullu Mehmet Paşa Köprüsü'nde Gerçekleştirilen Restorasyon Proje ve Uygulama Çalışmaları" bildiriyle Halide Sert yer aldı.

Bu oturumda Selen Ekinci-Tuğrul Turan-Bekir Yılmaz Pekmezci-Işıl Polat Pekmezci- Burak Yorulmaz-Sait Dusak tarafından hazırlanan "İstanbul'da Mimar Kemalettin'in Bazı Eserleri Üzerinde Genel Bir Malzeme ve Yapısal Performans Değerlendirmesi", Nejat Bayülke-Oktay Bozkurt-Fikret Kuran tarafından hazırlanan "Tarihi Yapıların Mekanik Özelliklerinin Dinamik Ölçüm Sonuçları İle Kalibrasyonu" başlıklı bildiriler yer aldı.

Dokuzuncu oturum Faruk Karadoğan tarafından yönetildi. Bu oturumda Elif Özlem Aydın-Cahide Aydın İpeççi-Aynur Hazır Kaşıkara tarafından hazırlanan "Kocaeli Çuhane Alanındaki Tavla (Ahır) Yapısının Deprem Hasarları ve Korunması İçin Öneriler", Turgut Kocatürk-Oğuz Ceylan-Abdullah Aslan tarafından hazırlanan "Atik Valide Külliyesi Sütun Başlıklarının Mevcut Durumu ve Onarımlar", Didem Oktay-Nabi Yüzer tarafından hazırlanan "Tarihi Yapıların Onarımında Kullanılan Enjeksiyon Yönteminin (Grouting) Değerlendirilmesi", Pelin Elif Mezrea-İrem Ayşe Yılmaz-Medine İspir-İhsan Engin Bal-Alper İlki tarafından hazırlanan "Tarihi Tuğla Duvarların Tekstil Donatılı Harç (TRM) İle Güçlendirilmesi" başlıklı bildiriler yer aldı.

Sempozyum Oturumların ardından "Mevzuat ve Koruma İlkeleri" konulu Panel-Forum'la devam etti. Oturum Başkanlığını Zeynep Ahunbay'ın yapmış olduğu Panel-Forum'da Tuğrul Tankut (ODTÜ), Yegan Kahya (İTÜ), Halide Sert (KGM Sanat Yapıları Dairesi Başkanlığı Tarihi Köprüler Şube Müdürü), Salman Ünlügedik (Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları Müzeler Genel Müdürlüğü), Kazım Gökhan Elgin (İSMEP Direktörü) konuşmacı olarak katıldılar.

İMO Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Nevzat Ersan'ın sempozyum açılışında yaptığı konuşmanın tam metni:

*Düzenleme ve Bilim Kurulu'nun Değerli Üyeleri,
Değerli Konuklar,*

Saygıdeğer Meslektaşlarım,

İstanbul Şubemiz tarafından gerçekleştirilen, Tarihi Eserlerin Güçlendirilmesi ve Geleceğe Güvenle Devredilmesi Sempozyumuna hoş geldiniz.

Konuşmama başlamadan önce Düzenleme ve Bilim Kurulunun değerli üyelerine sempozyumumuza destek veren, katkı sunan bilim insanlarına, sempozyumda görüşlerini bizlerle paylaşan değerli katılımcılara, İstanbul Şubemizin çok değerli Yönetim Kuruluna, Şube çalışanlarımızın ve emeği geçen herkese teşekkür etmek istiyorum.

Açıkçası, mesleki alanımıza dahil her hangi bir konuyu tartışmak için bir araya gelmedik. Kadim çağlardan günümüze, günümüzden geleceğe uzanacak tarihsel aktarımı sağlam temeller üzerine oturtmak, tarihi yapanlara, tarihin simgesi yapıları geleceğe taşıyarak teşekkür etmek amacıyla toplandık.

Bu nedenle sempozyuma küçücük de olsa katkı sağlayanlara minnettar olduğumuzu ifade etmek istiyorum. Önemli ancak önemi yeterince idrak edilmeyen bir konuda bilimsel bir toplantı düzenlemek, kelimenin tam anlamıyla meşakkatlidir. Bu meşakkatli işin altına tereddüt etmeden girmek, takdire şayandır.

Değerli katılımcılar,

İnşaat Mühendisleri Odası konu ile ilgili 2007 yılından bu yana belli periyotlarda sempozyum düzenlemekte, tarihi eserlerin geleceğe aktarılması konusuna bilimsel-mesleki bir pencere açmaya çalışmaktadır.

Birinci sempozyum Eylül 2007'de Ankara'da, ikincisi Diyarbakır'da, Üçüncüsü Antalya'da gerçekleştirilmiştir. Dördüncüsüne ise İstanbul ev sahipliği yapmaktadır. Sempozyumlarımızın gerçekleştirildiği illerimiz kültürel mirasa sahip illerimizdir.

Hangi ilde toplanırsa toplansın sempozyum, Anadolu'nun kültürel, tarihsel zenginliğini yansıtmayı bilmiş, hassasiyet noktalarını görünür kılmış, her ilimizin tarihsel ve kültürel anlamda potansiyele sahip olduğu anlaşılmış, tartışmalar somut tarihsel izler üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Değerli Konuklar,

İMO pek çok mesleki etkinlik düzenlemekte, etkinliklerin çıktılarını kamuoyu ve ilgili idare ile paylaşmakta, yapılması gerekenler manzumesi üzerinden kamu otoritesi üzerinde baskı kurmaya çalışmaktadır.

Pek çok sempozyum mühendislik mesleğinin alt disiplinleriyle alakalıdır ve yer yer mühendisliğin spesifik konuları ele alınmaktadır.

Deprem gibi can ve mal kayıplarına ve tarifsiz acılara yol açan bir sorunun ele alındığı toplantılar bile vatandaşlarımızın ilgisini çekmeyebilir.

Ancak eğer sempozyum başlığınız, Tarihi Eserlerin Güçlendirilmesi ve Geleceğe Güvenle Devredilmesi ise gündemin sosyo-ekonomik tarihsel gelişmeler çerçevesinde oluşturulması, tartışmaların tarihsel derinliği ve toplumsal zenginliği yansıtmaya kaçınılmazdır.

Sempozyum programına bakıldığında bu önem ve yelpazenin zenginliği görülecektir. Tarihi eserlerin korunmasında meslekler arası disiplinden Kapadokya bölgesindeki tarihi yapılara, Cumhuriyet döneminde üretilen anıtsal yapılardan taş köprülere, Roma döneminde üretilen yapılarda kullanılan malzemenin tarihi camilere hemen her tarihi yapı sempozyumun ilgi alanındadır.

Değerli Meslektaşlarım,

İnşaat mühendisliği en az insanlık tarihi kadar eski bir meslektir; Medeniyetleri yaratmış, daha önemlisi medeniyetleri görünür kılmıştır. Sosyal, kültürel, ekonomik özellikler medeniyetlerin soyut yanını ifade ediyorsa, yapılar somut yanına işaret etmektedir.

Bu tespit, mühendislerin, mimarların tarihin yapıcıları arasında bulunduğunu göstermektedir ki, bu, bir başka ifade ile mühendisliğin insanlığın gelişimine tarifsiz katkı sunduğu anlamı taşımaktadır.

İşte depremler, inşaat mühendislerinin tarihsel gelişime verdiği katkıyı yok eden bir tehlike olarak karşımızda durmaktadır.

Depremler sadece insana değil, ekonomiye, sosyal hayata ve bugünkü konumuzla ilgili olarak tarihsel birikime büyük zararlar vermiştir.

Bugün burada tarihsel birikimi yansıtan yapılara verilen zararları ortadan kaldırmak, kendini korumuş yapıların dayanıklılığını artırmak, yakın tarihte inşa edilmiş anıtsal yapıları tasarımına uygun olarak geleceğe aktarmak üzerine tartışacağız.

Sempozyumda ele alınacak her bir yapı, tarih bilincinin tetikleyicisi olacak, tarihi yapılarla ilgili hassasiyet oluşmasına sebebiyet verecek, tarihe ve tarihsel gelişimi yansıtan yapılara sahip çıkma kültürünün oluşmasına fayda sağlayacaktır.

Değerli Konuklar,

Sempozyumu gerçekleştirdiğimiz bu tarihi kentimize ayrıca bir parantez açılmalıdır.

Anadolu tarihinin izini sürerken İstanbul'un karşımıza çıkması tarihsel bir zorunluluktur.

İstanbul devirlerin kapanmasına, devirlerin açılmasına vesile olmuş nadide bir kenttir.

İstanbul, Türkiye'nin kendisi, Anadolu'nun resmidir.

Bu resim ne kadar berrak, ne kadar koruma altında? 2007 yılından bu yana gerçekleştirdiğimiz sempozyumlarda önemli bir yer tutan İstanbul'un tarihsel mirasına ne kadar sahip çıkabildik?

Bu soruların yanıtını arayacağız ancak biliyoruz ki bırakalım tarihi eserlere hak edildiği önemin verilmesini, korunmalarının sağlanmasını, gerek kamu idaresi nezdinde ve gerek toplumsal düzeyde kavramsal olarak bile kendisine gereği kadar yer açtığından söz edemiyoruz.

Değerli Katılımcılar,

Yapılması gerekenler açık ve nettir. İlk adım tarihi değerlerin fark edilmesi ve envanterinin çıkarılmasıdır. İkinci adım ise koruma, güçlendirme ve restorasyon çalışmalarının başlatılmasıdır.

Bunun için gerek yerel gerekse merkezi yönetimlerin bütçe karşılığı oluşturması, sürecin kurumlar arasında işbirliğini zorunlu kılıyorsa, meslek disiplinleri arasında da ortak çalışmalar gerçekleştirilmesi kaçınılmaz olmaktadır.

İşin doğrusu sorun sadece tarihi eserlerin deprem tehlikesine karşı güçlendirilmesiyle sınırlı değildir. Arkeolojik kazı alanlarının korunmasından, konunun mühendislik eğitim müfredatında yer almasına kadar yelpazesi geniş sorun ve sıkıntılarla karşı karşıyayız.

Geçmişle kıyaslandığında elbette kat edilen mesafenin farkındayız; Odamızın konuyla ilgili dördüncü kez sempozyum düzenlemesi, sempozyuma bilim çevrelerinin gösterdiği ilgi, tarihi eserlerin korunmasına dönük toplumda oluşan talep geleceğe umutla bakılmasına vesile olmaktadır.

Ancak yine de, olması gereken noktadan hayli uzak olduğumuz, yapılan çalışmaların bilimsel esaslara oturtulamadığını, yeterli kaynak aktarılmadığını, disiplinler arası işbirliğinin yeterince oluşturulamadığını, üniversiteleri ve meslek mensuplarını sürece dahil eden katılımcı bir ilişkinin hayata geçirilmediğini, donanım ve laboratuvar eksikliğinin giderilmediğini ve belki de hepsinden önemlisi koruma ile restorasyon bütünlüğünün sağlanamadığını ifade edebiliriz.

Değerli Konuklar,

Dikkat çekmek istediğim bir başka nokta sadece tarihi eserlerle sınırlı değil, bir bütün olarak kentlerin,

kentsel değerlerin geleceği ile ilgilidir. Tarihi yapıtlar, ören yerleri de dahil kente ait tüm değerler ulusal, uluslararası sermaye gruplarının kullanımına açılmakta, dini yapılar da dahil hemen her şey AVM'ler için feda edilmek istenmektedir.

Bu yapıların yapılabilmesi için bazen engel teşkil eden kültür miraslarımız rant uğruna yok edilmekte bu yapıları korumakla görevli koruma kurullarına torba yasalarla çeki düzen verilmektedir.

Biz kültürel miraslarımıza böyle mi sahip çıkmalıyız.

Yüzlerce yıl doğaya, kötü kullanıma direnen tarihi yapılar, turizm sektörünün unsuru haline getirilerek, yatırımcılara yüksek kar beklentisini karşılayacak mekânlar olarak düzenlenmek istenmektedir. Dolaşısıyla da tarihi yapıların korunması, yenilenmesi, restorasyonu ve güçlendirilmesi ne yazık ki bu rantçı ve sığ yaklaşım anlayışına bırakılmaktadır.

Değerli Katılımcılar,

Anadolu coğrafyasında hayat bulmuş medeniyetlerin izlerini taşıyan tarihi yapıları çocuklarımızdan aldığımız ödünç değerler gibi görmeli ve geleceğe kazandırılmasını insanlığa karşı sorumluluğumuz olduğunu bilmeliyiz.

Eğer bunu başaramazsak, ne devraldığımız mirasın bir anlamı olacaktır ne de geleceğe aktaracağımız bir değer kalacaktır.

Sempozyumumuz bu değer kaybına bilimsel-mesleki bir itirazdır. Aynı zamanda büyük bir tarihsel ve kültürel miras üzerine bina edilen bu ülkenin, geleceğine sahip çıkmak yönünde atılmış bir adımdır. Bilinir ki, geçmişini olamayan toplumların geleceği de yoktur.

Sempozyum katılımcıları bilimsel bir pencereden tarihin sesine kulak verecektir.

Değerli Meslektaşlarım,

Değerli Konuklar,

Sözlerimi burada sonlandırırken sempozyumumuzda kültürel mirasımızın güçlendirilerek kullanılabilmesi hususu ele alınacak yine mesleki ve bilimsel açıdan yapılabilecekler ifade edilecektir.

Son derece yoğun bir programın bizleri beklediğini biliyor bu nedenle sözlerime son verirken şahsım ve inşaat mühendisleri odası yönetim kurulu adına sizlere saygılar sunuyor, Sempozyumun başarılı geçmesini diliyorum.

4. Tarihi Yapıların Güçlendirilmesi ve Geleceğe Güvenle Devredilmesi Sempozyumu - Program

27 Kasım 2013 Çarşamba

Açılış Konuşmaları

1. Oturum (Oturum Başkanı: Cemal Gökçe)

- **Çağrılı Konuşmacı:** Zeynep Ahunbay, *Kültür Mirasımızın Korunmasında Disiplinlerarası Çalışmaların Önemi*
- Erken Cumhuriyet Döneminde Anıtsal Yapıların Güçlendirilmesi Yaklaşımları, *Burcu Selcen Coşkun, Demet Binan*
- Kapadokya Kaya Oyma Kiliselerinde Gerçekleştirilen Restorasyon Çalışmalarının Değerlendirilmesi, *Bilal Bilgili, Gülsün Tanyeli*

2. Oturum (Oturum Başkanı: Hasan Boduroğlu)

- **Çağrılı Konuşmacı:** Mustafa Erdik, *Aya İrini Kilisesi Müzesi Deprem Güçlendirmesi*
- Meriç, Tunca, Ergene ve Kollarında Tarihi Taşköprüler, *Ahmet Alkan, Yalçın Özdemir, Yalçın Arısoy*
- Nur-u Osmaniye Camii'nin Temel İnşaatı, *Ömer Dabanlı, Feridun Çili, Yegân Kâhya*
- 1894 Depremi Ertesinde İnşa Edilen Ahşap Köşklerin Yapım Sistemleri-Yıldız Sarayı Efendiler Köşkleri Örneği, *Damla Acar, Deniz Mazlum*
- Bursa, Görükle Köyü'nde Bulunan Sivil Mimarlık Örneği Yapıların Yapım Teknikleri Açısından İncelenmesi, *Özlem Köprülü Bağbancı, Elif Acar Bilgin*

3. Oturum (Oturum Başkanı: Fevziye Aköz)

- **Çağrılı Konuşmacı:** Kutay Özaydın, *Tarihi Eserlerde Zeminden Kaynaklanan Hasarlar ve Uygun Müdahale Önerileri*

- Roma Dönemi "Cocciopesto" Harçlarının Özellikleri, *Elif Uğurlu Sağın, Hasan Böke*
- Ahşabın Yapısını İncelemede Spektroskopik Yöntemlerin (FTIR-ATR) Kullanılması, *Nural Yılığör*
- Zeolitin Yığılma Yapıdaki Kireç Harçlarının Su Tutma Özelliklerine Etkisi, *Yavuz Selim Hatipoğlu, Ceren İnce, Shahram Derogar, Tunca Güzeloğlu, Yusuf Cengiz Toklu*

28 Kasım 2013, Perşembe

4. Oturum (Oturum Başkanı: Nadide Seçkin)

- **Çağrılı Konuşmacı:** Yegan Kahya, *Kültür Varlıklarının Korunmasında Malzeme Kullanımı Üzerine Değerlendirmeler*
- İstanbul'da Mevcut Kargir Tarihi Binaların Kireç Harcı-Tuğla Sistemi Mekanik Özellikleri Üzerinde Genel Değerlendirme, *Bekir Yılmaz Pekmezci, Fatih Güler, Egemen Arabacı, Burak Yorulmaz*
- Bir 19. yy Anadolu Kilisesi'nin Malzeme Karakterizasyonu ve Konservasyon Önerileri: Niğde Ermeni Kilisesi, *Ömer Dabanlı, Ahmet Ersen*
- PVA ve PP Lif İçeren Kireç Harçlarının Mekanik Özellikleri, *Erman Yiğit Tuncel, Işıl Polat Pekmezci, Bekir Yılmaz Pekmezci*

5. Oturum (Oturum Başkanı: Uğur Ersoy)

- **Çağrılı Konuşmacı:** Feridun Çılı, *Tarihi Yapılarda Onarım ve Güçlendirme Yöntemleri, Detay Çözümler Tarihi Camilerin Yapısal İncelenmesi: Mimar Sinan Camileri, G. Çağıl Köseoğlu*
- Ahşap Minarelerin Taşıyıcı Sistemleri ve Zıbcı Camii Örneği, *Mehmet Selim Ökten, Cem Haydaroğlu, Burcu Balaban Ökten, Bahadır Bozdağ*
- Edirne Kaleiçi'nde Yer Alan Büyük Sinagog Binası Kompleksinde Bulunan Yapıların Deprem Davranışları, *Ayşe Kopuz, Ömür Sepetçi*

6. Oturum (Oturum Başkanı: Alper İlki)

- **Çağrılı Konuşmacı:** Tuğrul Tankut, *Tarihi Yapıların Güçlendirilmesine Dair*
- İzmir, Aya Vukolos Kilisesi Yapısal Sorunları ve Restorasyon Uygulamaları, *Başak İpekoğlu, Funda Yaka Çetin, Kerem Şerifaki*
- Tarihi Gemlik Paşa Konağı Restorasyonu ve Güçlendirme Çalışmaları, *M. Bilal Bağbanacı*
- Edirne İl Merkezinde Yer Alan Tunca Tarihi Köprüsünde Onarım ve Güçlendirme İşleri Kapsamında Yapılan Restorasyon Çalışmaları, *Taner Hergüner, Nurdan Apaydın, Pınar Gök*

7. Oturum (Oturum Başkanı: Cihat Mazmanoğlu)

- Myra'daki Roma Dönemi Hamamında Kullanılan Tuğla ve Harçların Malzeme Özelliklerinin Belirlenmesi, *Cem Oğuz, Fikret Türker, N. Uğur Koçkal*
- Kireç Harçlarının Tanımlanmasında Uygulanan Deney Yöntemlerinin Bizans, Selçuklu ve Osmanlı Yapı Örneklerinde İrdelenmesi, *Serhan Ulukaya, Nabi Yüzer, A. Binnaz Hazar Yoruç*
- Erzurum Hatuniye (Çifte Minareli) Medresesi ve Malzeme Özelliklerinin Araştırılması, *Fevziye Aköz, Nadide Seçkin, Nabi Yüzer*
- Geleneksel Kemaliye (Eğin) Evlerinin Çatı ve Duvar Kuruluşlarında Kullanılan Toprak Malzemenin Özellikleri, *Dilek Ekşi Akbulut, Ezgi Korkmaz, Burak Yolcu, Mehmet Berilgen*

29 Kasım 2013, Cuma

8. Oturum (Oturum Başkanı: Özkan Şengül)

- **Çağrılı Konuşmacı:** Halide Sert, *Bosna-Hersek'te Drina Nehri Üzerinde Bulunan Tarihi Sokullu Mehmet Paşa Köprüsü'nde Gerçekleştirilen Restorasyon Proje ve Uygulama Çalışmaları*
- İstanbul'da Mimar Kemalettin'in Bazı Eserleri Üzerinde Genel Bir Malzeme ve Yapısal Performans Değerlendirmesi, *Selen Ekinci, Tuğrul Turan, Bekir Yılmaz Pekmezci, Işıl Polat Pekmezci, Burak Yorulmaz, Sait Dusak*
- Tarihi Yapıların Mekanik Özelliklerinin Dinamik Ölçüm Sonuçları ile Kalibrasyonu, *Nejat Bayülke, Oktay Bozkurt, Fikret Kuran*

9. Oturum (Oturum Başkanı: Faruk Karadoğan)

- Kocaeli Çuhane Alanındaki Tavla (Ahır) Yapısının Deprem Hasarları ve Korunması İçin Öneriler, *Elif Özlem Aydın, Cahide Aydın İpekçi, Aynur Hazır Kaşıkara*
- Atik Valide Külliyesi Sütun Başlıklarının Mevcut Durumu ve Onarımlar, *Turgut Kocatürk, Oğuz Ceylan, Abdullah Aslan*
- Tarihi Yapıların Onarımında Kullanılan Enjeksiyon Yönteminin (Grouting) Değerlendirilmesi, *Didem Oktay, Nabi Yüzer*
- Tarihi Tuğla Duvarların Tekstil Donatılı Harç (TRM) İle Güçlendirilmesi, *Pelin Elif Mezrea, İrem Ayşe Yılmaz, Medine İspir, İhsan Engin Bal, Alper İlki*

Panel-Forum (Oturum Başkanı: Zeynep Ahunbay)

- Mevzuat ve Koruma İlkeleri

Kapanış Konuşmaları